

2007-01-01

จามจุรีรำลึก เปิดหิ้งหนังสือมหาวิทยาลัย

สุชิน ประสงค์ชัยพัฒน์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

ประสงค์ชัยพัฒน์, สุชิน (2007) "จามจุรีรำลึก เปิดหิ้งหนังสือมหาวิทยาลัย," *Jamjuree Journal*: Vol. 9: Iss. 1, Article 7.

DOI: 10.58837/CHULA.JAMJUREE.9.1.12

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol9/iss1/7>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

จามจุรีรำลึก สุชิน ประสงค์บัณฑิต นิสิตเก่าคณะวิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๔๐-๒๕๔๔

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์

เปิดห้หนังสือ มหาวิทยาลัย

ในวาระที่จุฬาฯ กำลังจะก้าวเข้าสู่
ปีที่ ๙๐ แห่งการสถาปนานั้น เชื่อมั่นว่า
หลายคนอาจกำลังมองไปยังอนาคตข้าง
หน้าของจุฬาฯ ซึ่งจะสดใสหรือไม่อย่างไร
นั้น ขึ้นอยู่กับพวกเราชาวจุฬาฯ แต่ในขณะที่
คนหลายคนมุ่งมองไปข้างหน้า ก็ยังมีคนกลุ่ม
เล็ก ๆ กลุ่มหนึ่งที่เหลียวมองมาข้างหลังและ
ผมเองก็เป็นหนึ่งในคนกลุ่มนั้น เพราะมีความ
เชื่อมั่นว่าการที่เราจะก้าวไปข้างหน้าได้อย่างเต็ม
ภาคภูมินั้น เราควรจะมองย้อนกลับไปยังเส้นทางที่
เราเดินผ่านมาเสียก่อน เนื่องจากจุฬาฯ มีทุกวันนี้อยู่
ได้ ไม่ใช่ด้วยหนทางที่ปูไปข้างหน้าแต่เป็นหนทางที่ปู
อยู่ด้านหลังของเรา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์

นั่นคือที่มาที่ไปของการค้นคว้าหาอดีต ซึ่งอาจเป็นสิ่งแปลก
ประหลาดสำหรับบางคน

ผมทำงานอยู่ในวงการคอมพิวเตอร์ นิตยสารที่พบเห็น
ได้ทั่วไป ในวงการนี้มักจะมีคอลัมน์รีวิวหนังสือออกใหม่ หรือ

ถ้าจะเรียกให้ถูกก็คือการโปรโมทหนังสือในเครือของ
นิตยสารเล่มนั้น ๆ ซึ่งผมเองไม่อาจทราบได้ว่าในวงการ
อื่น ๆ จะมีคอลัมน์ในลักษณะนี้มากน้อยเพียงใด

แต่ในครั้งนั้นผมขอแหวกแนวเป็นการรีวิวหนังสือ
เก่า ซึ่งไม่ใช่หนังสือคอมพิวเตอร์ และก็ไม่ใช่การ
โปรโมทหนังสือในเครือ เนื่องจากท่านไม่สามารถหา
ซื้อหนังสือเล่มนี้ได้ที่ไหนอีกแล้ว

นั่นคือ “หนังสือมหาวิทยาลัย จุฬบัณฑิต
๒๔๙๐”

ทำไมต้องเป็นจุฬบัณฑิต ๒๔๙๐?
หนังสือเล่มนี้มีความน่าสนใจอย่างไร? หาก
ท่านสนใจใคร่รู้ ผมขอเรียนเชิญให้ท่านตาม
ผมมา เรากำลังจะเริ่มกัน ณ บัดนี้

นับตั้งแต่โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ประดิษฐานขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๙ นั้น จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยได้ผลิตบัณฑิตออกมารับใช้สังคมอย่างต่อเนื่อง กาล
เวลาผ่านไปเนิ่นนานถึง ๓๐ ปี จึงมีผู้เสนอความคิดว่าน่าจะมีการ
รวบรวมทำเนียบรุ่นของชาวจุฬาฯ ซึ่งไม่เคยได้ทำเลยจนกระทั่งบัดนี้
ดังความตอนหนึ่งในหนังสือจุฬบัณฑิต ๒๔๙๐

“จุฬบัณฑิตเล่มนี้ผู้รวบรวมได้พยายามอย่างยิ่งที่จะให้เป็น
ที่รวมของบัณฑิตที่สำเร็จไปจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกรุ่นจริง ๆ
ได้พยายามค้นหารายนามผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยนี้ตั้ง
แต่รุ่นแรกในทุกแขนงวิชา ซึ่งผู้สนใจจะค้นหาได้อย่างสะดวก และยังมี
ได้มีผู้ใดรวบรวมไว้ที่ใดเลย... มีเรื่องของคณะทุกคณะ มีรูปที่ควรจะมี
มีทุกรูป ตั้งแต่เริ่มตั้งมหาวิทยาลัยเป็นต้นมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๙๐ อัน
เป็นปีที่จัดทำหนังสือนี้...”

จากข้อความข้างต้น จึงมีความเป็นไปได้สูงที่หนังสืออนุสรณ์
จุฬบัณฑิต ๒๔๙๐ น่าจะเป็นหนังสือรุ่น “เล่มแรก” ของจุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย (ผมมิได้พิมพ์ผิด ในสมัยนั้นไม่มีการนับต้นตัว
“ณ”)

หนังสือเล่มนี้มีความหนา ๗๐๐ หน้า ปกของหนังสือที่แท้
จริงนั้นไม่อาจทราบได้เนื่องจากคงจะเก่าผุพังไปหมดแล้ว เหลือ
เพียงปกแข็งที่ทำขึ้นใหม่ เป็นปกสีแดง มีตรามหาวิทยาลัยเป็นตัว
นูน ดังแสดงในภาพที่ ๑

ผู้เป็นบรรณาธิการของหนังสือคือ ร.ต.พอพันธุ์ มณีรัตน์ ศิษย์
เก่าคณะบัญชี เป็นหนึ่งในคณะกรรมการจัดงานฉลองปริญญาปี
๒๔๙๐ ซึ่งปัจจุบันใช้ชื่อว่า “คณะกรรมการบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย” สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการบัณฑิต
หากมีโอกาสผมจะได้นำเสนอต่อไป

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความตั้งใจแต่เดิมของคณะกรรมการจัดงานฉลองปริญญาปี ๒๕๙๐ นั้น ต้องการให้หนังสือเล่มนี้มีเฉพาะรูปและชื่อของบัณฑิตในปีนั้น ๆ เท่านั้น แต่ด้วยเหตุขัดข้องมากมายหลายประการดังตอนหนึ่งในบทบรรณาธิการ

“...ครั้นเมื่อเริ่มทำกันจริง ๆ ก็มีอุปสรรคมากมายเหลือเกิน จนกระทั่งไม่สามารถออกทันวันฉลองปริญญาได้...เมื่อออกไม่ทันตามกำหนด คณะกรรมการผู้จัดทำจึงได้ประชุมปรึกษากัน ลงมติว่าไหน ๆ ก็ออกไม่ทันงานแล้ว ควรจะปรับปรุงจัดทำให้เป็นเล่มพิเศษดีที่สุด...”

เป็นเรื่องธรรมดาของการทำหนังสือรุ่นที่มักใช้เวลาในการจัดทำนานกว่าปกติ เช่นในยุคของผมนั้น จากเดิมที่ประมาณว่าใช้เวลาไม่เกิน ๑ ปี ก็ยืดเยื้อไปเป็น ๒ ปี บางรุ่นใช้เวลาจัดทำเกือบ ๔ ปีทีเดียว และดูเหมือนหนังสือเล่มนี้ก็เป็นอย่างนั้น ดังความตอนหนึ่งในบทบรรณาธิการ

“...เมื่อเริ่มลงมือทำ ข้าพเจ้าประมาณว่า ต้นทุนการจัดจำหน่ายตกเล่มละ ๓๐ บาท ใช้เวลาทำไม่เกิน ๔ เดือนเสร็จ แต่ความเป็นจริงนั้น เมื่อจัดทำให้เป็นเล่มพิเศษดังกล่าว ‘จุฬา-บัณฑิต ๒๕๙๐’ เล่มนี้ ต้นทุนการจัดทำจึงตกเล่มละ ๒๐๐ บาท และต้องใช้เวลาจัดทำนานถึง ๔ ปี!...”

เหตุใดจึงใช้เวลาจัดทำนานเช่นนี้? เหตุผลสำคัญประการหนึ่งคือไม่มีผู้จัดทำ ในยุคของผมนั้น จากเดิมเรามีสมาชิกอยู่ราว ๑๐ คน ที่คาดหวังว่าจะมาร่วมหัวจมท้ายด้วยกัน แต่เมื่อทำไปถึงระยะเวลาหนึ่ง หรืออาจจะกล่าวได้ว่าภายหลังจากที่ทุกคนรับพระราชทานปริญญาบัตรเรียบร้อยแล้ว ต่างคนก็มีภาระหน้าที่แตกต่างกันไป บ้างก็เรียนต่อต่างประเทศ บ้างก็ทำงานต่างจังหวัด และ...บ้างก็หายตัวไปอย่างไร้ร่องรอย ดังนั้น ในแต่ละรุ่นอาจจะเหลือคนทำอยู่เพียง ๑ หรือ ๒ คนเท่านั้นที่จะทำจนจบเล่ม ซึ่งก็ไม่ใช่ใครอื่น บรรณาธิการหรือประธานฝ่ายสารนิยกรกับเพื่อนสนิทอีกสักคนเท่านั้นเอง สำหรับหนังสือเล่มนี้ก็เช่นเดียวกัน

“...เมื่อข้าพเจ้าต้องเรียนซ้ำปีที่ ๔ ในคณะบัญชีใน พ.ศ.๒๕๙๑ นั้น คณะกรรมการผู้จัดทำ ‘จุฬา-บัณฑิต ๒๕๙๐’ ได้สำเร็จการศึกษาไปหมด ข้าพเจ้าจึงก้มหน้าก้มตาทำไปแต่ลำพังคนเดียว และเมื่อข้าพเจ้ารับปริญญาบัญชีบัณฑิตแล้ว ก็ได้เข้ารับราชการในกรมช่างอากาศ ได้พยายามใช้เวลาว่างราชการ หลังจากเลิกงานประจำแล้ว จัดทำหนังสือเล่มนี้ต่อมา ค่อยทำค่อยไปที่ละเล็กละน้อยเท่าที่โอกาส กำลัง และเงินทุนจะอำนวยให้ ด้วยความมุ่งมาดปรารถนาจะให้ ‘จุฬา-บัณฑิต ๒๕๙๐’ สำเร็จลงให้ได้...”

ดูราวกับว่าผู้รับหน้าที่เป็นบรรณาธิการหนังสือรุ่นในแทบทุกรุ่นจะต้องพร้อมรบกับความโดดเดี่ยวอ้างว้างและความเจ็บช้ำน้ำใจอยู่ เช่นนี้เป็นธรรมดา นอกจากจะต้องทำงานแต่เพียงลำพังแล้ว บ่อยครั้งจะถูกต่อว่าจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่า “บัณฑิตจุฬาฯ” แต่มิเคยรับฟังปัญหาและเหตุผลของผู้ที่เสียสละเวลามาทำหนังสือเล่มนี้ให้เป็นรูปเล่มให้สมกับชื่อบัณฑิตเสียเลย อย่างไรก็ตาม อุณหภูมิ ความเชื่อมั่นและความรัก ถือเป็นกำลังใจอันสำคัญในการที่จะฝ่าฟันให้หนังสือรุ่นแต่ละเล่มนั้นสำเร็จลงได้

จากแหล่งค้นคว้าที่มีอยู่ พบว่าเหลือหนังสือรุ่นเล่มน้อยอยู่เพียง ๒ เล่ม และทั้ง ๒ เล่มมีเนื้อหาไม่ตรงกัน! ซึ่งอาจจะเป็นข้อผิดพลาดในการพิมพ์ ในเบื้องต้นก็สร้างความสับสนให้กับผมอยู่พักใหญ่ เมื่อตั้งสติได้แล้วก็ได้พยายามไล่เรียงถึงความน่าจะเป็นไปได้ของเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ โดยอาศัยสารบาญของหนังสือเป็นแนวทาง

เมื่อเปิดหนังสือขึ้นจะพบกับหน้าว่าง มีข้อความที่เขียนด้วยปากกาโดยบรรณาธิการเอง ดังแสดงในรูปที่ ๒

หน้าถัดไปจะเป็นพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งไม่ได้ระบุไว้ว่าได้พระราชทานไว้เมื่อใด ดังแสดงในรูปที่ ๓ (จากการค้นเอกสารที่หอประวัติจุฬาฯ พบว่าความในตอนนั้นคัดมาจากพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแด่หนังสือพิมพ์ “มหาวิทยาลัย” ฉบับปียมหาราชานุสรณ์ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๙๒)

หน้าคู่กับพระบรมราโชวาทจะเป็นตรามหาวิทยาลัย เมื่อพลิกไปยังหน้าถัดไปจะพบกับหน้าคู่สีชมพู มีชื่อหนังสือเขียนไว้ว่า “จุฬา-บัณฑิต ๒๕๙๐” จากนั้นจะเป็นคำนำจากบรรณาธิการ หน้าคู่กับคำนำจะเป็นสารบาญ (รูปที่ ๔)

สารบาญระบุไว้ว่าจุฬาฯ มีทั้งสิ้น ๑๐ คณะกับ ๔ แผนกวิชา อันประกอบไปด้วย คณะรัฐศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ทั้ง ๕ คณะข้างต้นคือคณะที่ก่อตั้งขึ้นมาพร้อมกับจุฬาฯ (แรกเริ่มก่อตั้งจุฬาฯ มี ๔ คณะ คือ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งคณะสุดท้ายได้แยกออกเป็น ๒ คณะ คือคณะวิทยาศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์ เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๖) อีก ๕ คณะที่เพิ่มเข้ามาคือ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเภสัชกรรมศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะทันตแพทยศาสตร์ นอกจากนั้นยังมีอีก ๔ แผนกวิชา คือ แผนกนิติศาสตร์ (แต่ก่อนนั้นเป็นคณะหนึ่งที่รวมอยู่กับคณะรัฐศาสตร์ มีชื่อว่าคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๗๖ ได้มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวชิราวุธธรรมศาสตร์และการเมือง แยกเอาคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ไปขึ้นตรงต่อมหาวิทยาลัยใหม่แห่งนี้) แผนกดุริยศาสตร์ (สังกัดคณะอักษรศาสตร์) แผนกนางพยาบาลและผดุงครรภ์ และแผนกวิชาการหนังสือพิมพ์ (สังกัดคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเปิดสอนได้เพียงรุ่นเดียวก็ยุบไป)

ถัดจากหน้าสารบาญ คือรูปด้านหลังหอประชุมจุฬาฯ ซึ่งถ่ายติดส่วนหนึ่งของอาคารอักษรศาสตร์ ๑ (อาคารมหาจุฬาลงกรณ์) หรือที่เรารู้จักกันดีในชื่อเทวาลัย หากสังเกตให้ดีจะพบว่าอาคารอักษรศาสตร์ ๒ (อาคารมหาชิราวุธ) ยังไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อเชื่อมกับอาคารอักษรศาสตร์ ๑ ดังเช่นปัจจุบัน (รูปที่ ๕) ในหน้าต่อมาเป็นรูปหอประชุมจุฬาฯ (สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๑) ตึกอักษรศาสตร์-บัญชี (ตึกอักษรศาสตร์ ๑) ตึกวิทยาศาสตร์หรือตึกขาว ตึกวิศวกรรมศาสตร์ หรือปราสาทแดง และตึกสถาปัตยกรรมศาสตร์ (รูปที่ ๖-๑๐ตามลำดับ)

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากนั้นจะเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ของ “ผู้ทรงพระคุณ” ได้แก่ “พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวผู้พระราชทานกำเนิดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวผู้ทรงสร้างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวผู้ทรงพระอุปการคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลผู้ทรงพระอุปการคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชผู้ทรงพระอุปการคุณ สมเด็จพระราชปิตาเจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลานครินทร์ผู้ทรงพระอุปการคุณ”

ข้อความที่อยู่ภายในเครื่องหมายอัฒประกาศในย่อหน้าข้างบนนั้น ผมคัดลอกมาจากหนังสือโดยมิได้ดัดแปลงอันใด ผมไม่ทราบเหมือนกันว่าท่านผู้อ่านจะรู้สึกเหมือนผมบ้างไหมว่ามีบางอย่างที่ “แปลก” ซึ่งจะแปลกอย่างไรนั้นผมไม่สามารถชี้แนะท่านได้มากไปกว่านี้

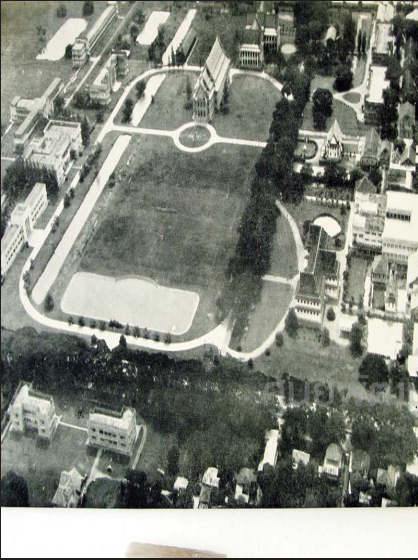
เมื่อผ่านหน้าผู้ทรงพระคุณแล้ว จะเข้าสู่หน้าประวัติซึ่งประกอบไปด้วยความเป็นมาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นจะเป็นภาพถ่ายทางอากาศของจุฬาฯ ในขณะนั้น (รูปที่ ๑๑) และต่อด้วยรายชื่อคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย ถัดมาเป็นนามและรูปของอธิการบดีตั้งแต่คนแรกจนถึงขณะที่ทำหนังสือคือ จอมพล ป. พิบูลสงคราม

พ้นจากส่วนต้นของหนังสือจะเข้าสู่เนื้อหาของแต่ละคณะ ซึ่งรูปแบบของการจัดหน้าจะใกล้เคียงกันในทุกคณะคือเริ่มต้นด้วยชื่อคณะ รูปสถานที่เรียน ประวัติ หลักสูตร วิทยานามผู้สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ต้น รายชื่อคณาจารย์ ภาพเดี่ยวของนิสิตปีสุดท้ายและวิทยานามของนิสิตชั้นปีอื่น ปิดท้ายด้วยบทความ “ชีวิตศึกษา” และภาพกิจกรรมภายในคณะ

ในส่วนท้ายของหนังสือจะเป็นวิทยานามคณะกรรมการจัดงานฉลองปริญญา บทบรรณาธิการ และผู้ให้การสนับสนุนด้านเงินทุน

อย่างที่ผมได้กล่าวไว้ในตอนต้นว่าจุดประสงค์คือการรื้อฟื้นหนังสือเท่าที่เขียนมานี้ก็อาจจะยืดเยื้อมากเกินความจำเป็นเสียแล้ว และหากจะให้บรรยายออกมาเป็นตัวหนังสือต่อไปก็เกรงว่าจะไม่เห็นภาพ ดังนั้นนับจากย่อหน้านี้ผมจะขอพาท่านไปดูสิ่งที่อยู่ในหนังสือเล่มนี้ด้วยตาของท่านเอง ในลักษณะของการบรรยายแบบภาพต่อภาพครับ

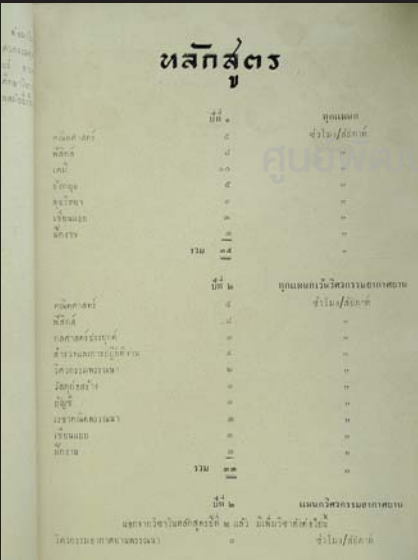
- รูปที่ ๑๒ ส่วนหนึ่งของหน้าคู่สีชมพูตอนต้นหนังสือ
- รูปที่ ๑๓ หน้าแรกของบทความ “ประวัติ”
- รูปที่ ๑๔ ที่ตั้งของสภามหาวิทยาลัยในขณะนั้น
- รูปที่ ๑๕ ที่ตั้งของคณะรัฐศาสตร์ในเวลานั้น (อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ในปัจจุบัน โปรดสังเกตว่าอาคารมหาวิทยาลัยยังไม่ได้สร้าง)
- รูปที่ ๑๖ ที่ตั้งของคณะแพทยศาสตร์ (โปรดสังเกตชื่ออาคารระบุไว้ว่า “คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล”)
- รูปที่ ๑๗ ส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์
- รูปที่ ๑๘ ภายในปราสาทแดงของคณะวิศวกรรมศาสตร์
- รูปที่ ๑๙ หลักสูตรของคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ปรากฏในหนังสือ
- รูปที่ ๒๐ วิทยานามผู้สำเร็จการศึกษา
- รูปที่ ๒๑ ส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนของคณะวิศวกรรมศาสตร์
- รูปที่ ๒๒ หน้าแรกของคณะวิทยาศาสตร์

๑๑

๑๕

๑๙

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๒

๑๓

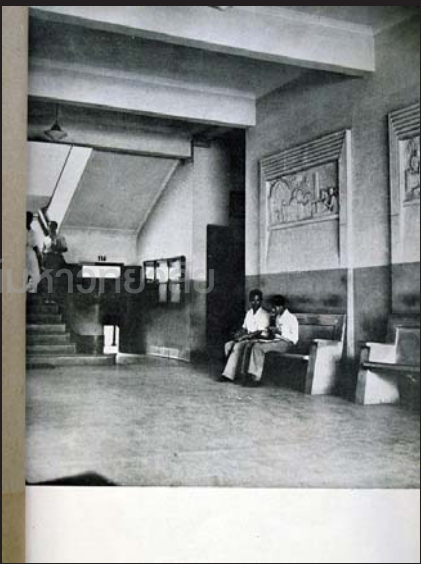
๑๔

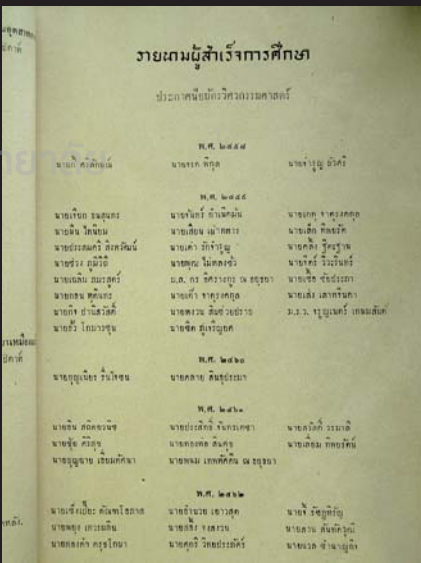
๑๖

๑๗

๑๘

๒๐

๒๑

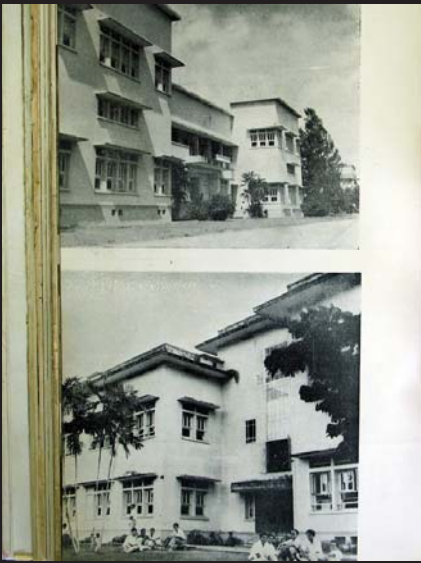
๒๒

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

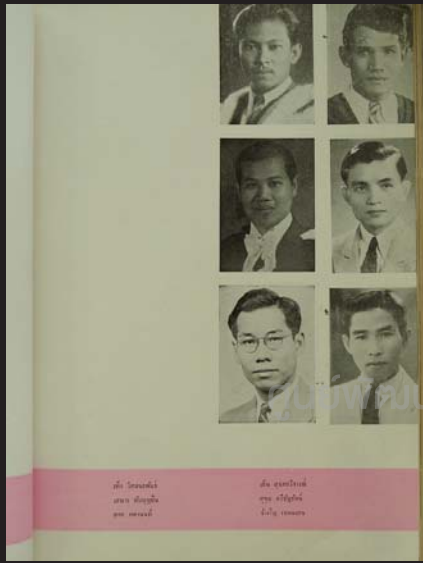

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

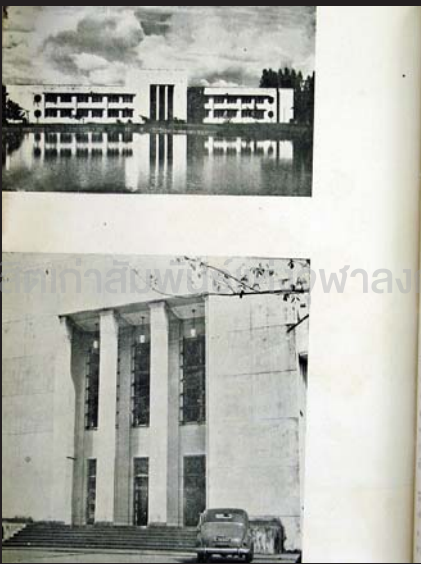
รูปที่ ๒๓ ตึกฟิลิกส์ของคณะวิทยาศาสตร์
รูปที่ ๒๔ บางส่วนของคณาจารย์คณะ
วิทยาศาสตร์
รูปที่ ๒๕ บางส่วนของกิจกรรมการเรียน
การสอนของคณะวิทยาศาสตร์
รูปที่ ๒๖ ภายในตึกอักษรศาสตร์ ๑
รูปที่ ๒๗ การจัดวางรายชื่อพร้อมรูปของ
นิสิตปีสุดท้าย
รูปที่ ๒๘ อาคารสถาปัตยกรรมศาสตร์ใน
อดีต
รูปที่ ๒๙ บัญชีบัณฑิตรุ่นแรก
รูปที่ ๓๐ ห้างแบตแมน ที่ตั้งของโรงเรียน
นิติศาสตร์
รูปที่ ๓๑ หน้าประวัติของแผนกคุรุศาสตร์
หรือครุศาสตร์
รูปที่ ๓๒ หอวังหรือวังใหม่หรือวังวินด์
เซอร์ ปัจจุบันได้กลายเป็นสนามกีฬาแห่ง
ชาติไปแล้ว
รูปที่ ๓๓ หอใหม่ในขณะนั้น
รูปที่ ๓๔ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
รูปที่ ๓๕ รวมรูปเหล่านักกีฬาแห่งจุฬาฯ
รูปที่ ๓๖ ข้อกำหนดของเสื้อสามารถ
รูปที่ ๓๗ ส่วนหนึ่งของรายนามผู้ได้รับ
เครื่องหมายสามารถ

๒๓

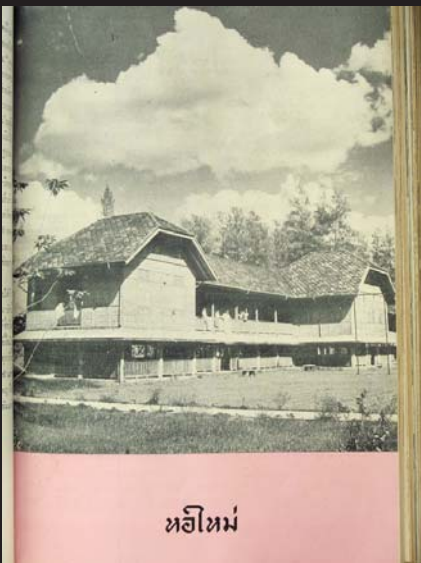
๒๔

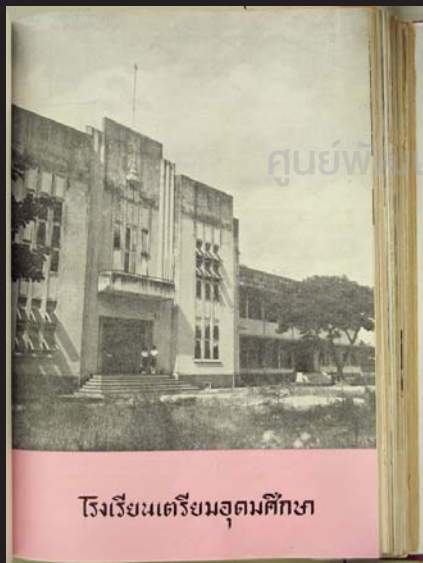
๒๕

๒๖

๓๓

๓๔

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์

๒๕

๒๖

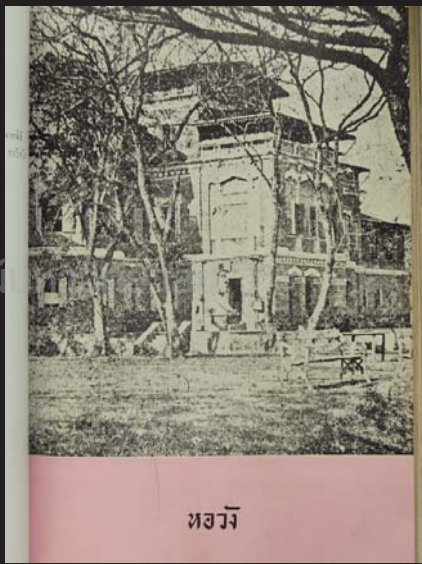
๒๗

๓๐

๓๑

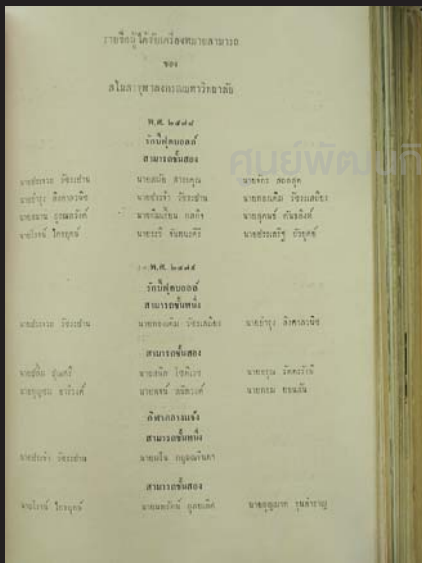
๓๒

๓๕

๓๖

๓๗

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๓๘ บางส่วนของนักกีฬาประเภทต่าง ๆ รูปกลางคือฟุตบอล
จุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ ๒๔๗๘ แข่งขันที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
รูปที่ ๓๙ เพลงประจำมหาวิทยาลัย (มหาจุฬาลงกรณ์)
รูปที่ ๔๐ บางส่วนของหน้าเพลงมหาวิทยาลัย
รูปที่ ๔๑ การแข่งขันกีฬาทางน้ำที่สระน้ำจุฬาฯ
รูปที่ ๔๒ ตึกจักรพงษ์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสโมสรนิสิตในเวลานั้น
รูปที่ ๔๓ รายชื่อคณะกรรมการสโมสรฯ
รูปที่ ๔๔ บางส่วนของกิจกรรมมหาวิทยาลัย
รูปที่ ๔๕ กิจกรรมวันปิยมหาราช
รูปที่ ๔๖ พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
รูปที่ ๔๗ ส่วนหนึ่งของคณะกรรมการจัดงานฉลองปริญญา (คนซ้ายสุดคือบรรณาธิการ)
รูปที่ ๔๘ ตอนท้ายของบทบรรณาธิการ มีระบุโรงพิมพ์ที่พิมพ์หนังสือเล่มนี้ทางด้านล่าง (โรงพิมพ์ไทยเชชม)
รูปที่ ๔๙ ส่วนหนึ่งของผู้ให้การสนับสนุนด้านเงินทุนท้ายเล่ม

เดิมผมตั้งใจจะเขียนรีวิวย่างละเอียดแบบหน้าต่อหน้า
บทความต่อบทความ แต่หากทำเช่นนั้นคงต้องใช้พื้นที่หลายร้อยหน้า
เป็นแน่ ผมจึงต้องคัดเฉพาะบางส่วนมาให้ท่านได้รับชม และที่สำคัญ
กว่านั้นคือเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเพียงภาพประกอบ หากได้นำความ
ลงไม่ ซึ่งบทความในหนังสือเล่มนี้หลายเรื่อง มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อ
ผู้ที่สนใจค้นคว้าเรื่องของจุฬาฯ เป็นอย่างยิ่ง
เคยมีผู้ถามผมว่า “ไปหาเรื่องพวกนี้มาจากไหน?” ผมได้แต่เอ็งไป
พักใหญ่ มิใช่อ้างเพราะตอบไม่ได้แต่จริงเพราะผมควรเป็นผู้ถามเขา
มิใช่เขาเป็นผู้ถามผม เพราะแม้แต่บุคคลภายนอกยังชวนขวยมายัง
“หอประวัติจุฬาฯ” หรือ “หอสมุดกลาง” เพื่อค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับ
จุฬาฯ
ผมกำลังจะบอกว่า ข้อมูลสำคัญของจุฬาฯ ย่อมอยู่ที่จุฬาฯ และ
จะคงอยู่ต่อไปอย่างนั้นจนกว่าจะมีผู้เห็นคุณค่าไปหยิบจับขึ้นมาบอก
เล่าให้สาธารณชนได้รับทราบ หรือจนกว่าผู้ที่ไม่เห็นคุณค่าจะปล่อย
ให้ข้อมูลสูญหายไปตามกาลเวลา

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้คอยให้บริการในห้องหนังสือหายาก ชั้น ๒ สถาบันวิทยบริการ

๓๘

๔๒

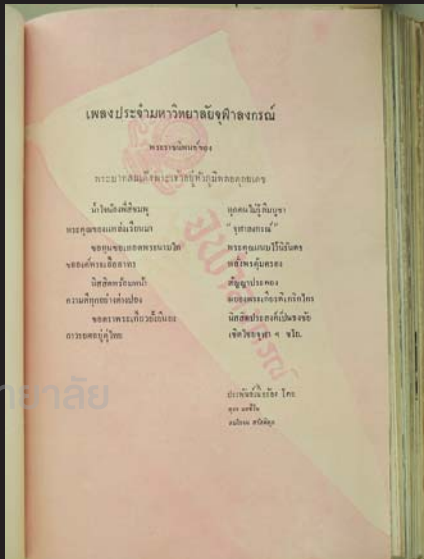

๔๖

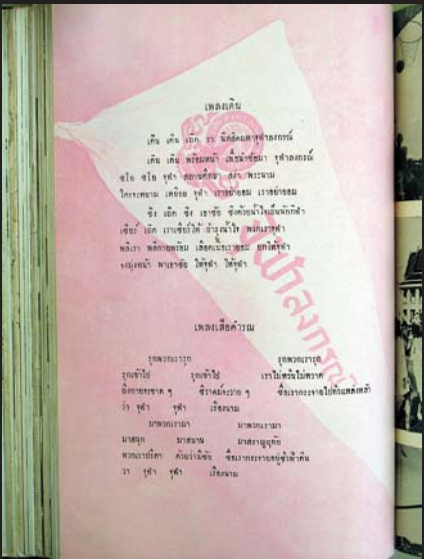
ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

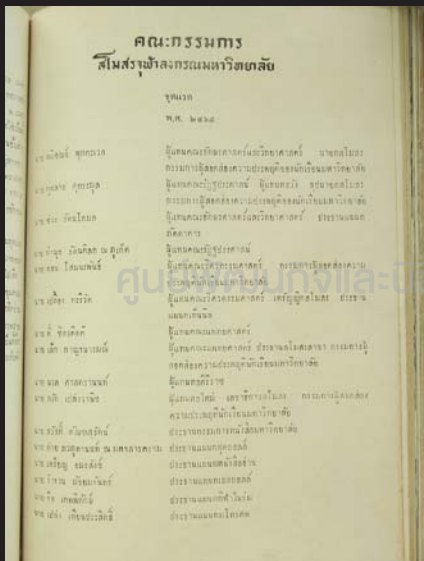
๓๙

๔๐

๔๑

๔๒

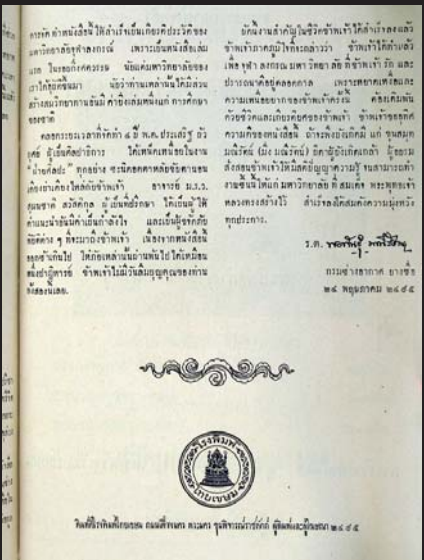
๔๓

๔๔

๔๕

๔๖

๔๗

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕๙